

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Базарлы Матак ав.

КАРАР

« 14 » октябрь 2025 ел.

№ 355

2026-2030 елларга яшәү рәвеше
халыкның сәламәтлеген һәм сәламәт
тормыш рәвеше ныгыту
Программасын раслау турында

Сәламәтлекне саклау һәм ныгыту өчен шартлар тудыру, сәламәт яшәү рәвеше принципларын раслау максатларында Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты КАРАР КАБУЛ ИТӘ:

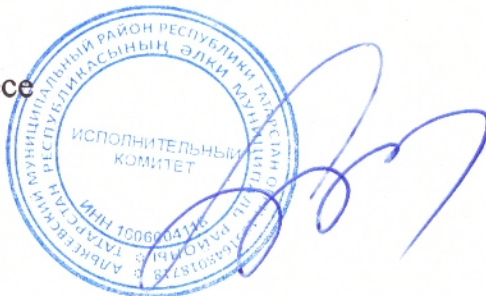
1. «2026 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген ныгыту» муниципаль программасын (1 нче кушымта) һәм «2026 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген ныгыту» муниципаль программасын гамәлгә ашыру чаралары планын (2 нче кушымта) расларга.

2. "Әлки муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы" МКУ ел саен чираттагы финанс елына Әлки муниципаль районы бюджетын формалаштырганда әлеге максатларга Әлки муниципаль районы бюджетыннан һәм муниципаль берәмлекләр бюджетларыннан жибәрелә торган программа чараларын гамәлгә ашыруга акча кертергә тиеш.

3. Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының 04.12.2024 елның 557-нче карарын «2025-2029 елларга халык сәламәтлеген ныгыту һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программасын раслау турында» үз көчен югалткан дип танырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенң социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Әлки муниципаль районы
Башкарма комитет житәкчесе
вазыйфаларын башкаручы

С.Н. Балакирев

1 нче кушымта
Татарстан Республикасы
Өлкә муниципаль районының
Башкарма комитеты карарына
№ 235 датасы 14 октябрь 2025

Муниципаль программа
"Халык арасында жәмәгать сәләмәтлеген ныгыту
Өлкә муниципаль районының 2026-2030 елларга»

Программа паспорты

Программа исеме	2026-2030 елларга Өлки муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәләмәтлеген ныгыту
Программаның төп эшлөүче	Өлки муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның жаваплы башкаруучылары	Өлки муниципаль районы башкарма комитеты (алга таба-ЭМР башкарма комитеты); «Базарлы Матак үзөк район хастаханәсе» ДАССУ (алга таба-үзөк район хастаханәсе); Өлки муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы (алга таба-ФБП); «Өлки муниципаль районы мэгариф идарәсе» МКУ (алга таба-мэгариф идарәсе); «Өлки муниципаль районы мәдэният бүлгеге» МКУ (алга таба-Мәдэният Бүлгеге); хезмәт министрлыгының социаль яклау бүлгеге, Татарстан Республикасының Өлки муниципаль районындагы мәшгульлек һәм социаль яклау бүлгеге (алга таба-социаль яклау бүлгеге); Татарстан Республикасы Өлки муниципаль районының Россия ЭЭМ бүлгеге (алга таба-ЭЭМ); «Татмедиа» АЖ филиалы - «Өлки хәбәрләре» газетасы редакциясе (алга таба-газета редакциясе).
Максатлар һәм бурычлар	Максат һәм бурычлар: Сәләмәт туклануны һәм зарарлы гадәтләрдән баш тартуны да кертәп, гражданның СЯРГА мотивацияләү системасын формалаштыру. Сәләмәт туклануны, тәмәке тетененән саклауны, алкоголь куллануны, шулай ук саомогон кайнатуны да кертәп, гражданның СЯР алып баруына ярдәм итә торган мохит булдыру исәбенә 2029 елга СЯР алып баручы гражданның өлешен арттыруны тәэмин итү, Жәмәгать сәләмәтлеген программаларын, мөглүмәт-коммуникация кампанияләрен кертү юлы белән гражданның СЯР алып баруга мотивацияләү, гражданны һәм коммерциягә карамаган гражданның жәлеп итү оешмаларның сәләмәтлекне ныгытуның корпоратив программаларын эшлөү һәм гамәлгә кертү чараларына.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2026-2030 еллар
Программаның бюджет ассигнованиеләре күләмнәре	Программаның финанслау күләме Өлки муниципаль районы бюджетты акчалары исәбенән 100 (йөз) мең сум тәшкил итә, шул исәптән: 1. 2026 ел-20 мең сум 2. 2027 ел-20 мең сум 3. 2028 ел-20 мең сум 4. 2029 ел-20 мең сум 5. 2030 ел-20 мең сум Искәрмә: финанслау күләмнәре фаразланган характерда һәм, район мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.
Ярдәмче программаны	16-59 яшьлек ир-атлар үлеменә кимүе-100 мең кешегә 285,4 кә кадәр; 16-54 яшьлек хатын-кызларның үлем очраклары кимү-100 мең кешегә 98,4 кә кадәр;

гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре	Алкоголь продукциясен ваклап сатуны жан башына 6,3 литрга кадәр киметү.
---	--

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә Характеристика, төп күрсәтелгән өлкәдәге проблемалар һәм аның үсеш фазасы

1.1.1. Географик урнашуы

Татарстан Республикасының көньяк өлешендә урнашкан Әлки муниципаль районы Россиянең Ульяновск һәм Самара өлкәләре, шулай ук Татарстан Республикасының Алексеевск, Нурлат, Спас муниципаль районнары белән чиктәш. Административ үзәге-Базарлы Магак авылы, Казаннан көньяк-көнбатышка таба 152 км ераклыкта, Актый елгасында (Идел кушылдыгы), Ульяновск өлкәсенәң Бряндино тимер юл станциясеннән төньяк-көнчыгышка таба 72 км ераклыкта урнашкан. Административ яктан муниципаль район территориясе 21 авыл җирлегенә бүленә. 2016 ел башына халыкның гомуми саны 19723 кеше тәшкил итә. Халыкның уртача тыгызлыгы 12 кеше / кв. км.

Район территориясе 1726,76 кв.км алып тора, территориянең төп өлеше авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тора-75,1% (1296,58 кв. км).

Муниципаль район урман-дала табигый зонасында, Көнъяк-Көнчыгыш туфрак районында (Кама аръягында) урнашкан,анда күбесенчә сыекланган һәм гади кара туфрак бар.

Табигый-климат шартлары халык яшәве өчен уңайлы. Жәй жылы һәм җитәрлек дымлы түгел, кыш уртача салкын һәм карлы. Районның урман фондының һәм аңа керми торган урманнарның гомуми майданы, 01.01.2016 елгы исәпкә алу мәгълүматлары буенча, 33,0 мең га тәшкил итә, шул исәптән 32,0 мең га урман үстөрү өчен яраклы урман җирләре һәм 0,4 мең га урман булмаган җирләр(сазлыклар, печенлекләр, комнар) урман хужалыгы ихтыяжлары өчен бирелгән. Урман хасил итүче төп токымнар-усак (урман белән капланган майданның 84% занимает били) юкә һәм каен (һәрберсе – 6%) калган токымнарга 2% тан да кимрәк туры килә.Хәзерге вакытта районның уртача урманлылыгы 17,2% тәшкил итә.

Әлки муниципаль районы территориясе буйлап сай елгалар: Кече Чирмешән, Актый, Бездна ага, күлләр һәм сазлыклар бар. Татар - Әхмәт торфлы сазлыгы боз чоры реликты-тәбәнәк каен белән республика әһәмиятендәге уникаль табигать һәйкәле булып тора. Территориясе 15,2 га (район майданының өлеше 0,008%) алып тора һәм Россия Федерациясенәң Кызыл китабына кертелгән 52 төргә якын үсемлек исәпләнә. Сазлык Кече Чирмешән елгасы расасының су басмасы өсте буйлап сузыла.

Үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы төрләрнең күптөрлеге белән характерлана, бу исә Идел буе юкә-имән һәм Кама аръягы-Идел аръягы урманнары белән түбән районда селтәнгән һәм көлсу кара туфракларда урнашуы белән билгеләнә.

Әлки районы аз кисәкле Түбән (140-180 М) полигенетик тигезлектән гыйбарәт, ул плиоцен-дүртенче катламлы һәм Пермь катламнарыннан тора. Районның минераль-чимал потенциалы аның территориясендә барланган барлык запаслардан тора: эшкәртелми торган табигый битум, кирпич балчык, торф, мәрмәр Оникс чыганакалары бар.

Эшкәртелә торган берничә ком һәм балчык карьерлары бар.

Район җир асты сулары ресурслары белән ышанычлы тәэмин ителгән.

укучылары һәм ата-аналар өчен сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга багышланган күрсәтмә мәгълүмат белән «Сәламәтлек почмаклары» булдырылды. Районның «Өлки хәбәрләре» газетасы белән берлектә, шулай ук интернет-технологияләр ярдәмендә актив мәгълүмати кампания алып барыла. Район үзәк хастаханәсенң наркология хезмәте эчкечелекне һәм алкогольизмны беренчел профилактикалау чараларын үткәрә, районның торак пунктларына барып, шул исәптән гомуми белем мәктәпләренен өлкән сыйныф укучылары арасында да. Ел саен Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгы билгеләгән тәртиптә халыкка диспансеризация һәм медицина тикшерүе үткәрелә, Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының норматив хокукий актлары нигезендә онкоскрининглар гамәлгә ашырыла. 2025 елның 9 аенда 4996 кеше (3 елга 1 тапкыр, 40 яшьтән ел саен) 9 ай планыннан 100% өлкәннәр төркемен диспансерлаштыру кысаларында каралды. Еллык план 6662. Профилактик медицина тикшерүләре - 497 кеше, 9 ай планыннан 102,2%. Еллык план-648 кеше.

Үлүчеләр санын киметү максатында һәр торак пункт буенча районның наркология паспорты булдырылды. Өлеге паспортка алкогольне чиктән тыш күп кулланучылар һәм авыр чирләрдән интегүчеләр кертелгән. Көн саен ФАП фельдшеры авыл жирлегә башлыгы белән бу гражданның карап йөри, аңлату һәм профилактика эшләре башкара. Атна саен үзәк район хастаханәсе психиатры наркология пациентларны дөвалану өчен хастаханәгә салу максатында торак пунктлар буенча күчмә эш алып бара.

Һәрбер табип участогында ФАП фельдшеры, терапевт табиплары күзәтүе астында булган затларның ВРД(декомпенсация куркынычы зур) һәм ОВРД (декомпенсация куркынычы зур) регистры булдырылды. Өлеге затлар Үзәк район хастаханәсе бүлекчәләре, Юхмачы участок хастаханәсе шартларында стационар дөвалану уза. Күрсәтмәләр буенча ТМК(телемедицина консультациясе) үткәрелә, алга таба ул «ГР ССМ РКХХ»ДАССОга күчәрелә.

1.1.2. Медицина профилактикасы чараларын гамәлгә ашыручы учреждениеләр инфраструктурасы.

Район халкына медицина ярдәмен район үзәк хастаханәсе, Юхмачы участок хастаханәсе, 3 табип амбулаториясе, 40 фельдшер-акушерлык пункты (23е модульле) күрсәтә.

1.1.3. Медицина профилактикасы хезмәтенен кадрлар белән тәэмин ителешенә Анализ. «Базарлы Матак үзәк район хастаханәсе» ДАССУ структурасында өлкәннәр өчен медицина профилактикасы кабинеты оештырылган. Штатта йогышлы булмаган авыруларны профилактикалау һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру мәсәләләре буенча квалификация күтәрүнең өстәмә һөнәри программалары буенча укуган бер шәфкать туташы эшли.

1.2. Нәтижә.

Өлки муниципаль районында яшәүчеләр арасында йогышлы булмаган авырулар, шул исәптән йөрәк – кан тамырлары һәм онкология үлеменен төп сәбәпләре булган авырулар таралу куркынычы арта. Гражданның үз сәламәтлеген саклау өчен мотивациясе һәм җаваплылыгы житәрлек түгел. Шуна бәйле рәвештә халыкның явызлыкларга бирелгәнлеген арттыру, куркыныч факторларын иртә ачыклау, шулай ук авыруларны иртә диагностикалау һәм дөвалу чаралары кирәк. СЯР културасы һәм авыруларны профилактикалау өлкәсендә үзгәртеп коруларсыз халыкның үлү һәм авырулар күрсәткечләрен тамырдан үзгәртүгә ирешеп булмаячак. Гражданның, шул исәптән балалар һәм яшүсмерләрдә, явызлыкны формалаштыруга гражданның сәламәтлекләре өчен куркыныч факторлар турында хәбәрдарлыгын арттыруга, явызлыкны алып баруга мотивация булдыруга юнәлдерелгән чаралар сизелерлек ярдәм күрсәтергә тиеш. СЯР тәмәке һәм Наркотиклар кулланудан, алкогольне чиктән тыш күп кулланудан баш тартуны, шулай ук симерүне булдырмый торган рациональ туклануны һәм физик

активлыкның жетерлек дәрәжәдә булуын күздә тота. Сәламәтлек өчен хәвеф-хәтәр факторлары турында халыкка актив мәгълүмат бирү һәм сәламәт яшәү рәвеше алып баруга мотивация формалаштыру барлык МАССАКУЛӘМ мәгълүмат чаралары аша («Интернет» челтәре, яшьләре, женесләре, белеме, социаль статусы буенча төрлө булган халык төркемнәренен үзәнчәкләрен исәпкә алып матбугат басмалары) гамәлгә ашырылырга тиеш. Хәзерге вакытта балаларда, яшүсмерләрдә, яшьләрдә һәм студентларда яман шеш формалашу аеруча мөһим, бу алар арасында төмәкә тартуның кин таралуы, шулай ук рациональ булмаган туклануны ачыклауның югары ешлыгы, артык тән авырлыгы һәм симерү, физик активлыкның түбән булуы белән аңлатыла. Наркомания һәм алкогольизм проблемалары аерым игътибарга лаек. Халыкның, шул исәптән балалар һәм яшүсмерләрнең, ЮХИДИ алып баруга мотивациясен арттыру процессы программаны гамәлгә ашыруга йогышлы булмаган авырулар һәм бәйләлеләр куркынычы факторлары турында халыкка мәгълүмат бирүдә катнашучы район учреждениеләрен, ижтимагый оешмаларны жәлеп итү, ЮХИДИ алып баруга мотивация системасын булдыру һәм моның өчен тиешле шартлар тудыру, шулай ук барлык бу процессларны контрольдә тоту аша мониторинг үткөрү. Профилактик чаралар йөрәк-кан тамырлары һәм онкология авыруларына каршы көрәштә, барыннан да элек, хезмәт яшендәге граждандар арасында төп булырга тиеш. Иң мөһим ресурсларның берсе – мәгълүмати компанияләр уздыру.

II. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Максат: сәламәт туклануны һәм зарарлы гадәтләрдән баш тартуны да көртөп, граждандарны СЯРГА мотивацияләү системасын формалаштыру. Сәламәт туклануны (шул исәптән микронутриент житешсезлекне бетерүне, тоз һәм шикәр куллануны киметүне), төмәкә төтененнән саклауны, алкоголь куллануны, шулай ук самогон кайнатуны киметүне, граждандарны явызлыкны алып баруга мотивацияләүне көртөп, граждандарның явызлыкны алып баруына ярдәм итә торган мохит булдыру исәбенә 2030 елга явызлыкны алып баручы граждандарның өлешен арттыруны тәэмин итү жәмәгәт сәламәтлеге программаларын, мәгълүмат-коммуникация кампанияләрен көртү, граждандарны һәм коммерциягә карамаган оешмаларны жәмәгәт сәламәтлеге ныгыту чараларына жәлеп итү, сәламәтлекне ныгытуның корпоратив программаларын эшләү һәм гамәлгә көртү. Максат: сәламәт туклануны һәм зарарлы гадәтләрдән баш тартуны да көртөп, граждандарны СЯРГА мотивацияләү системасын формалаштыру. 2030 елга явызлык кылучы граждандар өлешен граждандарның явызлыкларына ярдәм итә торган мохит булдыру исәбенә арттыруны тәэмин итәргә, сәламәт туклануны (шул исәптән микронутриентлар кытлыгын бетерүне, тоз һәм шикәр куллануны киметүне), төмәкә төтененнән саклауны, алкоголь куллануны киметүне, шулай ук самогон кайнатуны, граждандарны явызлыкларга. сәламәтлек саклау программаларын, мәгълүмат-коммуникация кампанияләрен көртү, граждандарны һәм коммерциягә карамаган оешмаларны жәмәгәт сәламәтлеге ныгыту чараларына жәлеп итү, сәламәтлекне ныгытуның корпоратив программаларын эшләү һәм гамәлгә көртү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары: Программа бер этапта - 2026 – 2030 елларда гамәлгә ашырыла.

Ярдәмче программаның төп чараларына Характеристика:

2.1. Муниципаль районда жәмәгәт сәламәтлеге программасын көртү: «2026 - 2030 елларга Әлки муниципаль районы халкы арасында жәмәгәт сәламәтлеге ныгыту» муниципаль программасын эшләү һәм гамәлгә көртү;

мәгълүмат-коммуникация кампанияләре уздыру юлы белән гражданның СЯР алып баруга мотивлаштыру; халыкның сәламәтлеге саклау мәсьәләләре буенча ведомствора комиссияләре эшен оештыру, шул исәптән явым-төшемнәрне формалаштыру, жәмәгать тәртібен тәэмин итү;

наркотик чараларны һәм психотроп матдәләргә медицинадан тыш куллануға юл куючы затларны ачыклау предметына укучыларга профилактик медицина тикшерүләрен, хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле гражданның тестлар үткәргән оештыру һәм үткәргән;

алкоголь һәм спиртлы продукция сатуға бәйлә хөкүм бозуларны ачыклау һәм булдырмау буенча профилактик чаралар үткәргән;

«әйләнә-тирәдәге тәмәке төтенә йогынтысыннан һәм тәмәке куллану нәтижеләреннән гражданның сәламәтлеге саклау турында» 2013 елның 23 февралендәге 15 номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру буенча, шул исәптән тәмәке продукциясен сатуға бәйлә хөкүм бозуларны ачыклау һәм булдырмау буенча профилактик чаралар үткәргән;

сәламәт яшәү рәвешен булдыру, халыкның алкогольлешкән һәм наркотикланыштын профилактикалау, зарарлы тәмәке тарту мәсьәләләре буенча медицина хезмәткәрләре өчен тематик камилләштерү циклын, мөһриф, мәдәният учреждениеләре, яшьләр оешмалары, социаль яклау учреждениеләре һәм хөкүм саклау органны хезмәткәрләре өчен ведомствора семинар-кинәшмәләре оештыру һәм үткәргән.

"Жәмәгәт сәләмәтлеген ныгыту" муниципаль программасы
2026 – 2030 елларга Әлки муниципаль районы халқы арасында»
Гәмәлгә ашыру буенча план

№ тн	Чаралар исеме	Үтәү вакыты (башы- ахыры)	Финанслау чыганақлары (мең. сум)			Барлығы	Башкаручылар
			Муниципаль бюджет	4	бюджеттан тыш чаралар	5	
1	2	3	4	5	6	7	

1. Сәләмәт яшәу рәвешен булдыру чараларын оештыру

1.1.	Федераль һәм республика норматив хокукий актлар һәм методи документлар сәләмәт яшәу рәвешә мәсьәләләренә кертү.	2026-2030	-	-	-	-	Жирле үзе- идарә органнары, ДАССУ "Базарлы Матак Үзәк район хастаханәсе»
1.2.	Алкоһоль продукциясе, сыра, тәмәке куллану буенча явыз ниятләренә профилактикалау һәм халык арасында сәләмәт тормыш рәвешә формалаштыру буенча муниципаль районда ведомствоара эшче группаны булдырырга	2026-2030	-	-	-	-	Районның башкарма комитеты, ДАССУ "Базарлы Матак Үзәк район хастаханәсе», ТР Дәүләт алкоһоль инспекциясенә территорияль бүлекчәсе , Башкарма комитетның спорт һәм яшыләр сәясәте бүлегә, МКУ "Мәдәният бүлегә"

1.3	Гражданнарны сәламәт яшәү рәвешенә-мотивацияләүгә юнәлдерелгән, сәламәтлек туклануын да көртәп, хәрәкәт активлыгы һәм зарарлы гадәтләр баш тарту буенча-Мәгълүмати-коммунаны оешмалар оештыру	2026-2030	-	-	-	Филиал АЖ "Татмедиа" "Өпкә хәбәрләре" Редакциясе, ДАССУ "Базарлы Матак Үзәк район хастаханәсе, Башкарма комитетның спорт һәм яшыләр сәясәте бүлгә, МКУ "Мәдәният бүлгә"
1.3.1.	Сәламәт яшәү рәвешә, шул иһәптән Сәламәт туклану һәм физик активлыкны арттыру өчен басма продукция (плакатлар, белешмәләр), листовкалар, буклетлар, флайерлар) Тиражлау һәм тарату	2026-2030	-	-	-	ДАССУ "Базарлы Матак Үзәк район хастаханәсе Башкарма комитетның спорт һәм яшыләр сәясәте бүлгә
1.3.2.	Информационный таблоларда, оешмаларда, организацияләр эчендәгә социаль реклама чыга торган урыннарда Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча информацияне урнаштырырга	2026-2030	-	-	-	ДАССУ "Базарлы Матак Үзәк район хастаханәсе
1.4	Муниципаль районда тематический спорт конкурслар үткәргә Сәламәт яшәү рәвешен булдыру буенча (мәсәлән, «Сәламәтлек территориясе «Тәмәкәдәнсез территория»	2026-2030 ел сан март та	20 000	-	20 000	МКУ «Мәгариф идарәсе»
1.5.	Маасакүләм профилатик акцияләр үткәру шул иһәптән халыкара һәм Бөтендәнья даталары, куз алдында иһәпләп	2026-2030	-	-	-	ДАССУ "Базарлы Матак Үзәк район хастаханәсе МКУ "Мәдәният бүлгә" Башкарма комитетның спорт һәм яшыләр сәясәте бүлгә МКУ "Мәгариф идарәсе"

1.6	Проектларга, идеяләргә һәм программаларга ярдәм итү, шул исәптән яшьләр, ориентлашкан шәхси позицияне формалаштыруга чиктә тайпылуының фактларына мөнәсәбәт үз-үзенә тоту, омтылышта ярдәм итү тормышы рухи һәм рухи принципларда төзәргә физик сәламәтлек.	2026-2030	-	-	-	Башкарма комитетның спорт һәм яшьләр сәясәте бүлегә
1.7	Смотрлар оештыру һәм уздыру- белем бирү учреждениеләре арасында сәламәт яшәү рәвеше булдыру буенча ин яхшы практикаларга	2026-2030 ел саен ноябрь дә	20 000	-	20 000	МКУ "Мәгариф идарәсе"
1.8	Гаилә ялы һәм гаилә ялын оештыру эхлакый-эстетик кыйммәтләр гаиләләр, мәдәни традицияләр.	2026-2030	-	-	-	МКУ «Мәдәният бүлегә»
II. IXезмәт коллективларында, учреждениеләрендә сәламәт яшәү рәвеше өчен хәрәкәт формалаштыру иҗтимагый берләшмәләренә жәлеп итеп (оешмаларда)						
2.1.	Оешмаларда хәм предприятияләрдә гимнастиканы кертү	2026-2030	-	-	-	Жирле үзе- идарә органнары
2.2.	Сәламәт яшәү рубрикасын булдыру	2026-2030	-	-	-	Филиал АЖ "Татмедиа" "Әлки хәбәрләре" Редакциясе
III. Алкоголь продукциясен чиктән тыш куллану масштабларын киметү һәм алкоголизмны профилактикалау гамәлләре						
3.1.	Федераль хәм Республика хокукий актларның шул исәптән спиртлы продукция гамәлгә ашыру тәтибен саклау буенча Контроль-күзәтчелек чаралары уздыру	2026-2030	-	-	-	Татарстан Республикасы Әлки районы буенча Россиянең ЭЭМ
3.2.	Социаль өлкә учреждениеләре, мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау, бизнес вәкилләре,	2026-2030	-	-	-	Жирле үзе- идарә органнары ДАССУ "Базарлы Матак Үзәк район хастаханәсе МКУ «Мәдәният бүлегә»

Ижтимагый һәм социаль коммерциягә карамаган юнәлешле дини оешмалар алкоголь продукциясен чиктән тыш куллану киметү мәсьәләләре буенча багланешлар һәм хезмәттәшлек итү									
IV. Сәламәтлекне саклау турында" 23.02.2013 ел, № 15-ФЗ Федераль закон таләпләрен үтәү гражданданнарны әйләнә-тирәдәге тәмәке төтенә йогынтысыннан һәм тәмәке куллану нәтижәләреннән"									
4.1.	2013 елның 23 февралендәге 15-нче номерлы ФЗ" саклау турында сәламәтлек жәмәгәт алдыннан йогынты якин-тирә тәмәке төтен һәм тәмәке куллану нәтижәләре" Федераль законны гамәлгә ашыру буенча Оештыру һәм контроль чаралары	2026-2030	-	-	-	-	-	Татарстан Республикасы Өлкә районы буенча Россиянең ЭЭМ	
4.2.	Үзара бәйләнеш һәм хезмәттәшлек учреждениеләр ижтимагый өлкәләр, магариф, мәдәният, сәламәтлек саклау, бизнес вәкилләре, авыл хужалыгы предприятиеләре житәкчеләре, ижтимагый һәм ижтимагый коммерциягә карамаган юнәлешле дини оешмалар белән тәмәке тартуның таралуы киметү мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек	2026-2030	-	-	-	-	-	Жирле үзе- идарә органнары ДАССУ "Базарлы Матак Үзәк район хастаханәсе МКУ «Мәдәният булге» МКУ "Магариф идарәсе"	
V. Массакүләм физик культураны үстерү чаралары									
1	2	3	4	5	6	7			
5.1.	Сәламәт яшәү рәвешенә буенча мәгълүмат стендларын, билбордларын йорт яны территорияләрендә, торак массивлары спорт һәм уен мәйданчыкларында урнаштыру	2026-2030	-	-	-	Жирле үзе- идарә органнары			
5.2	Физкультура-савыктыру, спорт һәм массакүләм чараларны төрле халыкларның киң катнашуы белән яшәү урыннарында, эшлөүчеләр эш урыннарында үткәргә(спорт ярышлары, спорт ярышлары эстафеталар).	2026-2030	40 000	-	40 000	Башкарма комитетның спорт һәм яшләр сәясәте бүлгә			

юнөлөшлө буенча Клуб берлешмөлөрөн ачарга	2026-2030				Башкарма комитетнын спорт һәм яшылар саясәте бүлөгө
5.4. Мәгариф оешмалары арасында физкультура - сәламәтлөндөрү спорт-массакүлөм эш буенча спорт-конкурслар үткөрү					МКУ "Мәгариф идарасе" Башкарма комитетнын спорт һәм яшылар саясәте бүлөгө
VI. Финанслау күлөмнөрө					
6.1	Программаны финанслау күлөме Әлки муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 100 (йөз) мең сум тәшкил итә, шул исәптән: Искәрмә: финанслау күлөме фаразланган харахтерда һәм район мөмкинлекләрен исәпкә алып, атна саен төзөтелергә тиеш.	2026 ел	20	-	20
		2027 ел	20	-	20
		2028 ел	20	-	20
		2029 ел	20	-	20
		2030 ел	20	-	20